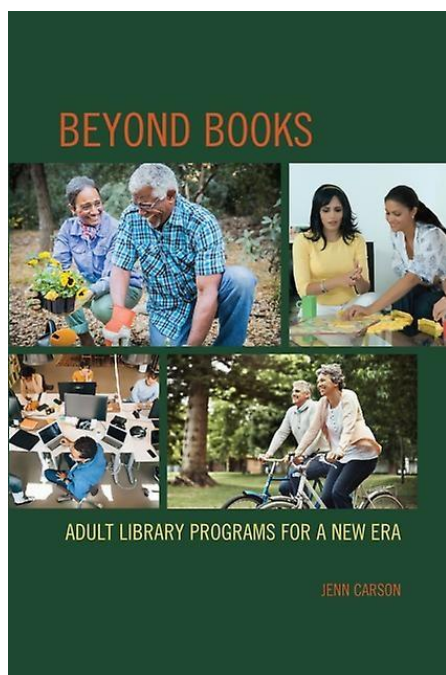

Jenn Carson, **BEYOND BOOKS. ADULT LIBRARY PROGRAMS FOR A NEW ERA**, Lanham: Rowman & Littlefield, 2023, 203 p.

Recenzat de MANUELA ANGHEL

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj

manuela.anghel@bjc.ro

Autoarea volumului *Beyond Books. Adult Library Programs for a New Era*, Jenn Carson, este manager al Bibliotecii Publice L.P. Fisher din Woodstock, New Brunswick, Canada, instructor autorizat de yoga și implicată la nivel internațional în participarea la conferințe și activități de dezvoltare profesională pe tema elaborării și implementării de programe axate pe mișcare în biblioteci.

Lucrarea, după cum anunță titlul, își propune să privească dincolo de rolul bibliotecii de a oferi cărți și alte documente membrilor comunității, care este unul foarte important, dar nu suficient pentru această etapă de dezvoltare a bibliotecilor. Acesta nu este negat sau trecut în plan secund, cum ar putea fi interpretat, ci este dezvoltat prin programe mai ample, în care sunt valorificate și evidențiate tematic resursele bibliotecii, pentru a

deveni accesibile utilizatorilor. În plus, relevanța cărții aduse în atenție de noi prin această prezentare, rezidă în faptul că, axându-se pe programe dedicate adulților, așa cum detaliază subtitlul, autoarea se orientează către o categorie de public uneori neglijată în cadrul bibliotecilor, unde accentul se pune de multe ori pe programe dedicate copiilor și adolescenților, implementate de cele mai multe ori în colaborare cu instituțiile de învățământ. Cu toate acestea, există un interes crescând în cadrul bibliotecilor pentru a oferi programe atractive publicului adult, prin urmare un astfel de volum nu poate fi decât binevenit.

Ipoteza principală este că biblioteca are un rol esențial în a susține învățarea pe tot parcursul vieții, însă, pentru a atrage utilizatori noi ai bibliotecii, este necesară diversificarea programelor propuse, prin extinderea învățării adulților la oportunități de a se juca și de a se amuza, în timp ce se dobândesc noi competențe și se creează noi relații. Nu este de ignorat faptul că a petrece timp alături de alți adulți este o nevoie de bază și o resursă valoroasă pentru starea lor de bine. Aceștia nu numai că doresc, ci și merită să se distreze, uneori fără copii în jur, doar alături de alți adulți, subliniază autoarea, iar acest aspect merită reținut de către bibliotecari în vederea planificării activităților pentru acest public.

Programele dedicate adulților reprezintă tema centrală a cărții, iar cele prezentate în cadrul acestui volum au fost proiectate și implementate în bibliotecă, astfel încât, prin lectura acestei cărți, bibliotecarii pot beneficia în toate etapele de experiența autoarei. Uneori transferul cultural nu

este posibil, raportarea fiind la realități și resurse locale, însă este de folos pentru bibliotecari un nou model de a gândi și de a acționa pentru a diversifica oferta de programe dedicate adulților.

Atunci când sunt proiectate programe noi pentru utilizatorii adulți, este esențial, susține autoarea, ca bibliotecarii să treacă dincolo de prejudecăți. De exemplu, a presupune că toți adulții știu totul despre a fi adulți nu este nici productiv pentru bibliotecă, nici folositor pentru utilizatori. Aceștia, indiferent de vârstă, în funcție de experiențele lor de viață, se pot afla în diferite etape de învățare, au avut ocazia să beneficieze de un anumit context de învățare sau abia acum este momentul. În plus, bibliotecarii nu ar trebui să presupună că adulții vor să participe numai la activități serioase, pentru că realitatea este că au mare nevoie și de oportunități de a se destinde, astfel de activități aducând beneficii deloc neglijabile. Nu în ultimul rând, bibliotecarii ar trebui să creeze și să propună programe la care ei înșiși ar dori să participe.

Structurat în zece capitole, volumul debutează cu un scurt istoric al programelor pentru adulți desfășurate în biblioteci și prin biblioteci, ce subliniază faptul că interesul pentru a oferi astfel de programe nu este de dată recentă și că eforturile bibliotecarilor sunt bidirecționale: atât pentru a aduce utilizatori noi în spațiul bibliotecii, cât și pentru a ieși din spațiul bibliotecii și a asigura servicii în exterior celor care ar avea nevoie. Al doilea capitol încearcă să delimiteze cine se încadrează în publicul adult, iar al treilea abordează aspecte importante legate de implementarea de programe pentru adulți în biblioteci. Celelalte capitole grupează tematic programele propuse în șapte categorii, în funcție de domeniul pe care se axează: culinar (mâncare și băutură), artă și bricolaj, cărți și scriere, tehnologie și media, sănătate și bunăstare, afaceri și finanțe, natură și grădinărit. În cadrul fiecărei categorii corespunzătoare unui capitol se

regăsește aceeași structură: mai întâi o prezentare a implementării pas cu pas a modelelor de programe, însoțită de sfaturi utile, apoi alte sugestii de programe, inventariate fără a fi detaliate, doar succint descrise.

Lectura fiecărui capitol din cele șapte organizate tematic dezvăluie o prezentare accesibilă a unor programe creative, care nu implică eforturi financiare considerabile, cele mai multe cu potențial de a fi propuse și în biblioteci din spațiul românesc. Bibliotecarii familiarizați cu programele dedicate adulților vor recunoaște unele deja implementate cu succes și în biblioteci românești. Cartea oferă strategii complete pentru introducerea în oferta pentru utilizatori a noilor programe, luând în calcul diferite aspecte pe care poate un bibliotecar începător, de exemplu, le-ar omite în procesul de proiectare și în cel de implementare al programului și, posibil, uneori chiar și un bibliotecar experimentat, în special atunci când este vorba despre aspecte delicate, cum ar fi cele legale.

Oferind o detaliere serioasă a programelor propuse, dincolo de spiritul ludic, pe alocuri autoironic, cartea poate constitui un suport pentru bibliotecarii interesați ca spațiile sigure ale bibliotecilor să devină spații (și mai) primitoare pentru adulți. Scrisă pentru bibliotecarii entuziaști, dornici să schimbe lucruri, mentalități și să vină în sprijinul comunității, ar putea, de asemenea, prin exemplele prezentate, să readucă unor bibliotecari încrederea și entuziasmul pierdute în urma unor încercări de a aduce schimbare în bibliotecă. Deschizând o amplă perspectivă asupra programelor pentru adulți, în general percepute ca activități de învățare continuă, îi încurajează pe bibliotecari să vadă dincolo de tradiționalele cluburi de carte sau cursuri de utilizare a calculatorului.

Cititorii care vor depăși scepticismul inițial (Ce să-mi transmită util și nou un instructor de yoga despre biblioteci? - ar putea gândi unii bibliotecari)

și se vor îndrepta cu interes către această carte, vor descoperi în ea o resursă valoroasă, o sursă de inspirație la care să revină în permanență, atunci când caută idei noi de activități pentru a-i aduce pe adulți la bibliotecă și pentru a-i determina să

revină. De altfel, un volum astfel structurat, care să reunească experiențe autohtone utile în gestionarea programelor dedicate adulților, ar constitui o realizare importantă în spațiul biblioteconomic românesc.